

Handling 2022 nr 109

Redovisning av 2021 års ägardialoger för regionala bolag

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 30 mars 2022 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Redovisningen av 2021 års ägardialoger med regionala bolag antecknas.

Göteborg den 4 maj 2022
Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-03-30

Diarienummer 0468/22

Handläggare

Jakob Jendeby

Telefon:031-368 00 07

E-post: jakob.jendeby@stadshuset.goteborg.se

Redovisning av 2021 års ägardialoger för regionala bolag

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Redovisningen av 2021 års ägardialoger med regionala bolag antecknas.

Sammanfattning

Av Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning samt av Göteborgs Stadshus AB:s (Stadshus) ägardirektiv framgår att bolaget minst en gång per år planerar och genomför ägardialog med de direktunderställda bolagen med utgångspunkt från en strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, samt kompletteras med handlingsplaner.

Vidare framgår att former för ägarstyrning i de regionala bolagen beslutas i samråd mellan ägarkommunerna. Stadens utgångspunkter anges i Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

I enlighet med överenskommelse i respektive ägarråd ska ägarråden genomföra en årlig dialog med respektive styrelse med ovanstående innehåll. Formen för redovisning från ägardialogerna är till vissa delar förändrad jämfört med föregående år, vilket sker med anledning av rekommendation lämnad från stadsrevisionen. Bland annat används inte begreppet handlingsplan.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilaga

Göteborgs Stadshus AB:s styrelsehandling 2022-03-21 § 36

Ärendet

I ärendet sker redovisning av 2021 års genomförda ägardialoger mellan ägarråden i Renova AB, Gryaab AB och Grefab AB och respektive styrelse.

Beskrivning av ärendet

Ägardialoger med de regionala bolagen genomfördes den 2 december 2021. Den 24 februari 2022 antog ägarråden ”Redovisning av ägardialog” för respektive bolag, vilka återfinns i bilaga till detta tjänsteutlåtande. Av redovisningarna från ägardialogerna framgår att respektive bolag ombetts att, för olika områden, ta fram fördjupad information som underlag för fortsatt dialog/samråd och återkomma till ägarråden. Nedan sammanfattas några av dialogområdena för respektive bolag. För fördjupad information hänvisas till bifogad bilaga.

Renova AB/Renova Miljö AB

Renova planerar att ersätta två av totalt fyra förbränningslinjer med driftstart under först halvan av 2030-talet. Planeringen är i nuläget baserad på ett antal ingångsvärden och förutsättningar som beslutats i Renova AB:s/Renova Miljö AB:s styrelser. Investeringen beräknas uppgå till drygt 3 miljarder kronor kommande 10-årsperiod. Styrelsen i Renova har ombetts att återkomma till ägarrådet rörande vissa frågeställningar som rör den planerade investeringen. Exempelvis gällande de ekonomiska konsekvenserna och hur ägarkommunerna ska involveras i processen.

Gryaab AB

Styrelsen i Gryaab AB framförde under dialogen önskemål om att återkomma till ägarrådet för ägarsamråd rörande finansieringsprocess och finansieringsmodell för ”Nya Rya” (investering av kapacitetsutveckling av Ryaverket).

Grefab AB

Styrelsen i Grefab AB ombads att, som underlag för fortsatt dialog, fördjupa analysen av hur regelverket är utformat i syfte att säkerställa att kommuninvånare i Grefab AB:s ägarkommuner gynnas i så hög utsträckning som möjligt för båtplatser och uppställningsplatser.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer att Stadshuset genom den återredovisning som gjorts, har fullgjort de krav som ställs på bolaget i stadens ägarriktlinjer samt i bolagets ägardirektiv.

Redovisningen jämte det som kommer att följas upp i ägarråden efter ägardialogerna behandlar strategiskt viktiga frågor för de regionala bolagens utveckling och förutsättningar att fullgöra sina uppdrag.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Beslutsunderlag

Styrelsen 2022-03-21

Diarienummer 0020/22

Handläggare: Mats Boogh, bolagsansvarig

Telefon: 031-368 54 55

E-post: mats.boogh@gshab.goteborg.se

Redovisning av 2021 års ägardialoger för regionala bolag

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog för Renova AB och Renova Miljö AB i enlighet med bilaga 1 samt förklarar 2021 års ägardialog som genomförd.
2. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog för Gryaab i enlighet med bilaga 2 samt förklarar 2021 års ägardialog som genomförd.
3. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog för Grefab i enlighet med bilaga 3 samt förklarar 2021 års ägardialog som genomförd.
4. Styrelsen överlämnar redovisningarna till kommunstyrelsen som en del i fullgörandet av skyldigheten att återföra väsentlig och strategisk information från ägardialogerna till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Av ägardirektiv för Stadshus AB framgår att bolaget ”*Planerar och genomför minst en gång per år ägardialog med de direktunderställda bolagen med utgångspunkt från en strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, samt kompletteras med handlingsplaner.*”

Vidare framgår att ”*Former för ägarstyrning i de regionala bolagen beslutas i samråd mellan ägarkommunerna. Stadens utgångspunkter anges i Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.*”

I enlighet med överenskommelse i respektive ägarråd ska ägarråden genomföra en årlig dialog med respektive styrelse med ovanstående innehåll. Dialogerna genomfördes den 2 december 2021. Den 24 februari 2022 antog ägarråden Redovisning av ägardialog 2021 för respektive bolag vilka utgör bilagor till detta ärende. Formen för redovisning från ägardialogerna är till vissa delar förändrad jämfört med föregående år, vilket sker med anledning av rekommendation lämnad från stadsrevisionen. Bland annat används inte begreppet handlingsplan.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Stadshus AB har inte funnit några aspekter på dessa perspektiv i föreliggande ärende.

Bilagor

1. Redovisning av ägardialog 2021 för Renova AB och Renova Miljö AB
2. Redovisning av ägardialog och handlingsplan 2021 för Gryaab
3. Redovisning av ägardialog och handlingsplan 2021 för Grefab
4. Inbjudan till ägardialoger 2021

Ärendet

Ärendet omfattar redovisningar av genomförda ägardialoger mellan ägarråden i Renova, Gryaab och Grefab och respektive styrelse.

Beskrivning av ärendet

Av ägardirektiv för Stadshus AB framgår att bolaget ” *Planerar och genomför minst en gång per år ägardialog med de direktunderställda bolagen med utgångspunkt från en strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, samt kompletteras med handlingsplaner.* ”

Vidare framgår att ” *Former för ägarstyrning i de regionala bolagen beslutas i samråd mellan ägarkommunerna. Stadens utgångspunkter anges i Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.* ”

I enlighet med överenskommelse i respektive ägarråd genomför ägarråden en årlig dialog med respektive styrelse med ovanstående innehåll. Resultatet av ägardialoger ställs samman i en redovisning av dialogområden samt att, vid behov, ombeds styrelser i bolagen fördjupa information som underlag för fortsatt dialog. Formen för redovisning från ägardialogerna är till vissa delar förändrad jämfört med föregående år, vilket sker med anledning av rekommendation lämnad från stadsrevisionen. Bland annat används inte begreppet handlingsplan.

Dialoger genomfördes den 2 december 2021 och den 24 februari 2022 antog ägarråden ”Redovisning av ägardialog” för respektive bolag, vilka utgör bilagor till detta ärende.

Av redovisningarna från ägardialogerna framgår att respektive bolag ombetts att, för olika områden, ta fram fördjupad information som underlag för fortsatt dialog/samråd och återkomma till ägarråden. Se vidare nedan angående fördjupad information och fortsatt dialog och ägarsamråd.

Information som underlag för fortsatt dialog/ägarsamråd

Planerad återrapportering

Renova AB/Renova Miljö AB

september 2022

Renova planerar att ersätta två av totalt fyra förbränningslinjer med driftstart under först halvan av 2030-talet. Planeringen är i nuläget baserad på ett antal ingångsvärden och förutsättningar som beslutats i Renova AB:s/Renova Miljö AB:s styrelser.

Investeringen beräknas uppgå till drygt 3 miljarder kronor kommande 10-årsperiod.

- Styrelsen i Renova AB ombeds att, i samråd med kommunalt chefsnätverk för Renova, återkomma till ägarrådet med en **planering för hur avfallshuvudmännen och ägarna ska involveras i processen.**
- Styrelsen i Renova AB/Renova Miljö AB ombeds också att, i samråd med det kommunala chefsnätverket för Renova, **utvärdera möjliga scenarion** som kan ligga till grund för kommande beslut om nästa generations förbränning.

Information som underlag för fortsatt dialog/ägarsamråd**Planerad
återrapportering**

- Styrelsen i Renova AB/Renova Miljö AB ombeds dessutom att, mot bakgrund av investeringens i nuläget bedömda storlek, i en skriftlig rapport ytterligare redogöra för **ekonomiska konsekvenser**.

Styrelsen i Renova ombeds att fortsatt bevaka processer rörande upphandlingslagstiftningen och som kan få betydelse för hur Renovakoncernen organiserat verksamheten

september 2022

Gryaab

Styrelsen i Gryaab framför under dialogen önskemål om att återkomma till ägarrådet på junimötet 2022 för ägarsamråd avseende beslutsunderlag rörande finansieringsprocess och finansieringsmodell för "Nya Rya". Beslutsunderlaget kommer dessförinnan att ha behandlats i teknisk-/ekonomisk delegation samt i Gryaabs styrelse. Styrelsens presidium bjuds in till ägarrådets samråd den 16 juni 2022 inför att ärendet sänds till delägarnas kommunfullmäktige för principiella ställningstaganden.

juni 2022

Grefab

Styrelsen i Grefab ombeds att, som underlag för fortsatt dialog, fördjupa analysen av hur regelverket är utformat i syfte att säkerställa att kommuninvånare i Grefabs ägarkommuner gynnas i så hög utsträckning som möjligt för båtplatser och uppställningsplatser. Bolaget ombeds att översända skriftlig rapport till ägarrådet senast i september 2022.

september 2022

Styrelsen i Grefab ombeds också att i en skriftlig rapport till ägarrådet ta fram en pris- och insatsjämförelse med en analys över hur Grefabs priser/avgifter/insatser förhåller sig till andra småbåtshamnar när det gäller båt-/bryggplatser.

september 2022

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB

Datum 2022-02-24

Diarienummer 0020/22

Handläggare: Mats Boogh

Redovisning av ägardialog mellan Renova AB/Renova Miljö AB:s styrelse och Renovas ägarråd

Ägardialog 2021

Vid möte 2015-10-29 godkände ägarråden i Renova, Gryaab och Grefab Principer för ägarstyrning av regionala bolag (dnr 0015/16).

Ägarråden beslutade bland annat om en arbetsmodell som innebär att ägarråden genomför strukturerade ägardialoger med styrelser i de regionala bolagen en gång per år med fokus på strategiska styrdokument, omvärldsanalyser, verksamhetsplaner och investeringsplaner. En skriftlig dokumentation från respektive ägardialog upprättas och fastställs av respektive ägarråd.

Ägardialog mellan Renovas ägarråd och styrelsen i Renova AB och Renova Miljö AB genomfördes 2021-12-02.

Dialogområden

Inför årets ägardialog mellan ägarrådet i Renova och styrelsen i Renova AB/Renova Miljö AB har följande dialogområden fastställts:

- Styrelsens summering av rapporter som tagits fram som resultat av föregående års ägardialog
 - Åtterrapporering från workshop mellan avfallshuvudmännen (delägarnas ansvariga tjänstepersoner i teknisk/ekonomisk delegation) och Renova rörande Renovas strategier, målbild och det gemensamma nyttjandet av Renova.
 - Styrelsens kompletterande kommentarer angående statusrapport över pågående processer gällande upphandlingsrättsliga regelverk.
 - Information om projekt och samarbeten med mål att minska avfallsmängder. Kartläggning med utgångspunkt i Avfallsplan för regionen 2021 - 2030 (A2030) och vilka konsekvenser som uppstår för Renova.
- Styrelsens information och dialog om Renovas klimatplan med fördjupning avseende planerade investeringar rörande:
 - Framtidens Sävenäs (nästa generations förbränning)
 - Elektrifiering av fordonsflottan / konvertering till fossilfri fordonsflottan
 - Ev. övriga större investeringar som innebär vägval för delägarna
- Styrelsens information om utvecklingen av priset på utsläppsrätter och bedömning av risker/konsekvenser av denna utveckling som kan uppstå för brukare och ägare.
- Styrelsens översiktliga bedömning av huruvida pandemin kan få eller fört med sig konsekvenser som kan bli långsiktiga.

Väsentliga frågor

Inledning

Koncernen innehåller moderbolaget Renova AB med dotterbolaget Renova Miljö AB. Avsikten med koncernstrukturen är att särskilja direkttilldelad verksamhet från konkurrensutsatt verksamhet där moderbolaget handhar direkttilldelade uppdrag från ägarkommunerna och där dotterbolaget handhar uppdrag vunna i konkurrensutsatta upphandlingar inom ägarkommunerna.

Det kommunala ändamålet med Renova AB är att främja långsiktigt hållbar utveckling i ägarkommunerna, framförallt genom en miljöriktig behandling av avfall som kommer från hushåll i ägarkommunerna och som kommunerna har skyldighet att hand om enligt miljöbalken och annan lagstiftning.

Det kommunala ändamålet med Renova Miljö AB är att främja en långsiktigt hållbar utveckling i ägarkommunerna genom en miljöriktig behandling av verksamhetsavfall samt hushållsavfall från andra än ägarkommunerna.

Information och dialog

Åtterrapporeringar från ägardialog december 2020

Vid förra årets ägardialog redogjorde styrelsen för verksamhetens långsiktiga ambitioner och av styrelsen fastställda strategier. Bland annat ingår att utöka ägarkretsen till att omfatta samtliga GR-kommuner samt att från Renova verka för att delägare tilldelar uppdrag i ökad omfattning. Styrelsen i Renova lyfter under ägardialogen vikten av långsiktiga strategier. Styrelsen ombads av ägarrådet att tillsammans med ägarnas ansvariga tjänstemän (kommunalt chefsnätverk, KCR) analysera och utvärdera de av Renova beslutade strategierna och inriktningarna. Renova har inför årets ägardialog till ägarrådet i skriftlig rapport återrapporterat vad som framkommit i en gemensam workshop med det kommunala chefsnätverket rörande strategierna. Av återrapporteringen från Renova framgår att det sammantaget kan konstateras att kommunerna stödjer den av Renova föreslagna ambitionen i stort. Det framkommer också att kommunerna vill ha möjlighet att själva besluta i vissa frågor och att mekanismer för att bevara och utveckla konkurrens fortsatt är viktiga.

Ägarrådet och Renova följer årligen upp status i pågående processer gällande upphandlingsrättsliga regler dels på nationell nivå genom Konkurrensverkets prövning av ägarkommunernas tilldelning av tjänstekontrakt inom avfallsområdet till det kommunala bolaget Sydskanes Avfallsaktiebolag (Sysav) och dels på EU-nivå. Renova följer utvecklingen, vilken kommer att behandlas på nytt i kommande ägardialoger, då utfallet eventuellt kan påverka organisering och strukturering av koncernens verksamhet. Konkurrensverkets förnyade granskning pågår fortfarande och det är oklart när resultat meddelas. EU-kommissionens granskning är vilande i avvaktan på dom i den nationella granskningen.

Under ägardialogen rapporteras sammanfattat diskussion som förts mellan Renova och kommunala chefsnätverket gällande påverkan på Renova genom A2030 och möjligheten att använda Renova för att nå de regionala avfallsmålen. Frågeställningen har diskuterats med kommunala chefsnätverket 2021-09-15 samt 2021-11-24. Att minska hushållsavfallet (kommunalt avfall) till energiåtervinning mot målen i A2030 bedöms omfatta fortsatt utvärdering av storskalig central sortering och fortsatt minskning av exempelvis plast och matavfall m m i restavfallet. Samtidigt ökar volymer genom befolkningsökning i delägarkommunerna. En slutsats från Renova är att de totala volymerna för energiåtervinning bedöms öka. För att nå mål för matavfall och näringsåterföring och biogasproduktion krävs ökad produktionskapacitet på Marieholm och att processeffektiviteten ökar.

Sammantaget bedöms att processen måste förändras och att investeringar kommer att krävas. Andra åtgärder som planeras rör utveckling av nya insamlingstjänster, utveckling av ÅVC samt utveckling av digitala tjänster i ökad omfattning.

Investeringsplan – framtidens Sävenäs, elektrifiering av fordon m m

Styrelsen i Renova AB/Renova Miljö AB informerar vid ägardialogen om beslutad strategi för energiåtervinning samt plan för investering i nästa generations förbränning. Strategin innebär bland annat att Renovakoncernen planerar för att upprätthålla förbränningskapacitet inklusive behandling av restprodukter för ägarkommunernas avfall (inklusive verksamhetsavfall). Styrelsens beslut innebär att dagens kapacitet ska kunna upprätthållas i ett 30-årsperspektiv. Styrelsens strategi innebär vidare att bästa tillgängliga teknik så långt som möjligt ska utnyttjas. Strategin innebär dessutom att energi från Renova ska vara basen i regionens fjärrvärmeförsörjning. Strategin avses att tillämpas i samband med att två pannor, av sammanlagt fyra förbränningspannor, planeras att ersättas och att driftsättning bedöms ske 2033/34. Byggnation planeras starta ca 2027/28 och pågå ett antal år därefter.

Investeringsutgifter för pannorna beräknas uppgå till drygt 3 miljarder kronor. Inför byggstart ska miljötillstånd med flera förberedelser fullföljas. Se vidare nedan angående önskemål från ägarna om beskrivning av ekonomiska konsekvenser, utvärdering av scenarion samt planering av beslutsprocess.

Renova informerar om scenarion för elektrifiering av fordonsflottan. Det mest offensiva scenariot innebär att vid 2030 har 50 % av de tunga fordonen ersatts av el/vätgas samt att i stort sett samtliga lätta fordon elektrifierats. Bränsle i övrig fordonsflotta utgörs av HVO (diesel baserad på förnybara vegetabiliska och animaliska fetter istället för fossil råolja). Förutsättningar som krävs utgörs bland annat av att laddinfrastruktur behöver utvecklas och byggas ut samt att dialog krävs med fordonstillverkare avseende utveckling av fordon som motsvarar verksamhetens krav. Elektrifierade fordon bedöms i dagsläget medföra utgifter som är 2 – 4 ggr högre än för dagens fordon. Över tid kan antas att tillverkningskostnader minskar samt att det sannolikt finns möjligheter att minska driftskostnader i samband med en elektrifiering.

Under ägardialogen informeras även om investeringsplaner för utveckling av deponin i Fläskebo vilken skulle säkerställa behov av deponiutrymme för ytterligare 25 - 30 år. Ett ytterligare område för investeringar utgörs av flytt av och utveckling av sorteringsanläggning som i dagsläget är belägen i Högsbo.

Övriga dialogområden

Styrelsen i Renova lämnar information om omvärldsfaktorer bland annat prisutveckling för utsläppsrätter vilka stigit kraftigt i pris och som ökar risken för att kunder exporterar avfall utomlands till länder som inte ingår i systemet för handel med utsläppsrätter. I dagsläget ingår endast ett fåtal länders avfallsförbränningsanläggningar, bland annat Sveriges, i utsläppsrättssystemet. Vidare informeras om producentansvarsförordningen och implementering av detta regelverk. Renova har uppdraget att utreda lösningar för delägarkommunerna. Beslut väntas under våren 2022.

Under dialogen lämnas information om att Renova gör ett starkt resultat för 2021 efter att ha tappat uppdrag under 2020. Styrelsen bedömer inte att pandemin kommer att medföra några större långsiktiga konsekvenser.

Fördjupad information som underlag för fortsatt dialog

Som framgår av ovanstående redogörelse planerar Renova att ersätta två av totalt fyra förbränningslinjer med driftstart under först halvan av 2030-talet. Planeringen är i nuläget baserad på ett antal ingångsvärden och förutsättningar som beslutats i Renova AB:s/Renova Miljö AB:s styrelser. Investeringen beräknas uppgå till drygt 3 miljarder kronor kommande 10-årsperiod.

Styrelsen i Renova ombeds att, i samråd med kommunalt chefsnätverk för Renova, återkomma till ägarrådet med en **planering för hur avfallshuvudmännen och ägarna ska involveras i processen**. Hur ska ägare och avfallshuvudmän involveras i strategiska vägval, fastställande av förutsättningar, dimensionering, avgörande teknikval, riskbedömningar etc. vilka kommer att krävas på vägen fram mot beslut om fullföljande av investeringsplanen för nästa generations förbränning.

Styrelsen i Renova AB/Renova Miljö AB ombeds också att, i samråd med det kommunala chefsnätverket för Renova, **utvärdera möjliga scenarion** som kan ligga till grund för kommande beslut om nästa generations förbränning. Hur kan exempelvis olika ambitioner och utfall vad gäller förflyttningar i ”avfallstrappan” och förändringar/förhållanden i omvärlden påverka kommande beslut rörande investeringar i förbränningsanläggning? Vilka konsekvenser för verksamheten och ekonomin kan förutses vid olika val av dimensionering, teknikval, utveckling i omvärlden etc.

Styrelsen i Renova AB/Renova Miljö AB ombeds dessutom att, mot bakgrund av investeringens i nuläget bedömda storlek, i en skriftlig rapport ytterligare redogöra för **ekonomiska konsekvenser**. Vilken påverkan kan antas på resultat- och balansräkning, eventuell påverkan på och risker för skattekollektivet och den kommunala ekonomin? Vilka övriga risker/verksamhetskonsekvenser kan den planerade investeringen i nya förbränningspannor antas innebära?

Styrelsen i Renova ombeds att, i samverkan med kommunala chefsnätverket för Renova, ta fram en skriftlig rapport till ägarrådet senast under september 2022 avseende planering av beslutsprocessen, analys av ekonomiska konsekvenser och analys/utvärdering av scenarion. Rapporten kommer att utgöra underlag för fortsatt dialog och ägarsamråd avseende nästa generations förbränning.

Styrelsen i Renova ombeds också att fortsatt bevaka processer rörande upphandlingslagstiftningen och som kan få betydelse för hur Renovakoncernen organiserat verksamheten. Renova ombeds att inför nästa års ägardialog sammanställa en statusrapport i frågan som underlag för fortsatt dialog med ägarrådet. Styrelsen ombeds att ta fram en skriftlig statusrapport till ägarrådet senast under september 2022.

Ägarrådet Renova AB/Renova Miljö AB

Datum 2022-02-24
Diarienummer 0020/22
Handläggare: Mats Boogh

Redovisning av ägardialog mellan Gryaabs styrelse och Gryaabs ägarråd

Ägardialog 2021

Vid möte 2015-10-29 godkände ägarråden i Renova, Gryaab och Grefab Principer för ägarstyrning av regionala bolag (dnr 0015/16).

Ägarråden beslutade bland annat om en arbetsmodell som innebär att ägarråden genomför strukturerade ägardialoger med styrelser i de regionala bolagen en gång per år med fokus på strategiska styrdokument, omvärldsanalyser, verksamhetsplaner och investeringsplaner. En skriftlig redovisning från respektive ägardialog upprättas och fastställs av respektive ägarråd.

Ägardialog mellan Gryaabs ägarråd och styrelsen i Gryaab genomfördes 2021-12-02.

Dialogområden

Inför årets ägardialog mellan ägarrådet i Gryaab och styrelsen i Gryaab har följande dialogområden fastställts:

- Styrelsens summering av rapporter som tagits fram som resultat av föregående års ägardialog
 - Uppföljning statusrapport "Nya Rya"
 - styrelsens kompletterande kommentarer angående rapport som belyser möjligheter och konsekvenser av att utveckla uppdraget till att omfatta försäljning av driftstjänster till kommuner med egna reningsverk.
- Styrelsens information om hur projekt "Nya Rya" drivs vidare. Särskild information och dialog om finansiering och modeller för finansiering. Tidplan för beredning av principiella överväganden och beslut hos delägarna planeras ske under 2022
- Styrelsens information om investering i förbindelseledning Mölndalsån
- Styrelsens översiktliga bedömning av huruvida pandemin kan få eller fört med sig konsekvenser som kan bli långsiktiga

Väsentliga frågor

Inledning

Det kommunala ändamålet är att medverka i en långsiktigt hållbar samhällsutveckling genom att införa och driva system som kostnadseffektivt samlar in och behandlar avloppsvatten inom ägarkommunerna. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och driva anläggningar för avloppsrening och behandla avloppsvatten och annan därmed förenlig verksamhet.

Information och dialog

Åtterrporteringar från ägardialog december 2020

Projektet "Nya Rya" och dess framdrift har följts kontinuerligt genom statusrapporter till ägarrådet samt vid ägardialoger. Organisationen för projekt Nya Rya är fastställd. I inledningsskedet är det cirka 15 medarbetare ur Gryaab's egen personal som är verksamma i projektet på hel- eller deltid samt cirka 6 konsulter. Bemanningsbehovet uppges öka framöver. Process pågår tillsammans med Fastighetskontoret respektive Göteborgs Hamn angående förvärv av fastigheter. Fram till 2024 kommer projektet att arbeta i en utredningsfas för att därefter mellan 2024 och 2028 arbeta i en förprojekteringsfas. 2029 till 2036 sker genomförande. Projektet kommer att påverka ägarkommunernas VA-taxa från och med uppskattningsvis 2026 och med störst påverkan när investeringen är genomförd 2036. En tidig indikation för utgifterna ger en investeringsutgift på 3,7 – 5,9 miljarder kronor fördelat över 2025 – 2036. I investeringsutgiften ingår också utgifter för nödvändigt underhåll och utbyte av uttjänta anläggningsdelar i befintlig anläggning. Med det kommande tillståndet för verksamheten efter 2036, följer ett antal villkor som ska uppfyllas. Villkoren avser bland annat hur mycket fosfor, kväve och organisk substans (BOD) som får släppas ut med det behandlade avloppsvattnet. Länsstyrelsens förväntningar på reningsvillor för BOD, kväve och fosfor är styrande för projekt Nya Rya tillsammans med dimensionerande inkommande flöden. Länsstyrelsen har indikerat att kraven kommer att skärpas i förhållande till nuvarande krav. Under projekttiden, 2020 - 2035, kan eventuellt ytterligare reningskrav tillkomma, till exempel för läkemedel. Projekt Nya Rya medför fortsatt hållbar avloppsrening i regionen efter 2036.

Vid ägardialogen 2018 gavs Gryaab i uppdrag att utreda och analysera vilka potentiella kommuner som kan komma att visa intresse för delägarskap i Gryaab. Under januari 2020 presenterades en rapport innehållandes resultatet av genomförd utredning vilken visade att endast Lilla Edets kommun var intresserad av att bli delägare i Gryaab fram till år 2030. Tre kommuner visade eventuellt önskemål om delägarskap till år 2050 samt ytterligare en kommun till år 2070. Utredningen visade vidare att flera av de tillfrågade kommunerna efterfrågade andra tjänster från Gryaab, som inte behöver innebära att kommunerna blir delägare. Huvudsakligen rör det sig om hjälp att sköta driften av anläggningar, bedriva samarbete kring slam och utökat nätverkande med anledning av att Gryaab har mer personella resurser än de flesta andra VA-organisationer. Gryaab har på uppdrag av ägarrådet undersökt möjligheter och konsekvenser av att utveckla uppdraget till att omfatta försäljning av driftstjänster till kommuner med egna reningsverk. En juridisk bedömning/rapport har tagits fram som belyser alternativa utvecklingsvägar och konsekvenser i det fall Gryaab's tjänster efterfrågas av kommuner som i dagsläget inte är delägare i Gryaab. Styrelsen föreslår att ärendet utreds vidare i det fall att någon kommun gör en förfrågan och att ingen ytterligare utredning görs i nuläget.

Styrelsens information om hur projekt "Nya Rya" drivs vidare – planering för principiella överväganden och beslut hos delägarna

Gryaabs förvaltning och styrelse har sedan ett antal år tillbaka fört en löpande dialog med teknisk/ekonomisk delegation (delägarkommunernas ansvariga tjänstepersoner, VA-huvudmännen) samt ägarrådet för Gryaab. Inledningsvis fokuserade dialogen på processen som ledde fram till det nya miljötillståndet. Därefter har dialogen vidgats till att också omfatta projektet "Nya Rya" vilket är en konsekvens miljötillståndet.

Gryaab har gjort besök hos flera av delägarnas kommunstyrelser/kommunfullmäktigen och lämnat information om projektet och projektets påverkan för delägarna.

Gryaabs styrelse informerar under dialogen om hur projektet drivs vidare samt planeringen för delägarnas möjlighet till ställningstaganden och principiella beslut. Ett första principiellt ställningstagande för delägarna planeras i slutet av 2022 vilket bland annat kommer att innehålla förslag och beslut om finansieringsmodell. Finansieringen planeras att ske genom nyemission där ägarna skjuter till kapital i kombination med att Gryaab lånefinansierar projektet. Gryaabs styrelse planerar att återkomma till delägarnas kommunfullmäktige under 2024 i samband med bland annat förprojekteringen av anläggningen samt under 2027/2028 i samband med investeringsbeslutet. Gryaab samverkar löpande med delägarnas ansvariga tjänstepersoner i teknisk/ekonomisk delegation inför att delägarna succesivt kommer ges möjlighet att principiellt ta ställning till innehåll och omfattning i projekt Nya Rya.

Under dialogen med ägarrådet framställer styrelsen i Gryaab önskemål om att innan sommaren återkomma till ägarrådet för samråd inför styrelsens beslut om ett första principiellt ställningstagande av delägarna angående bland annat finansiering och finansieringsmodeller för projekt Nya Rya.

Investering i ökad överföringskapacitet under Mölndalsån

Gryaabs styrelse har inför ägardialogen framfört önskemål om att lämna information om investering i ökad överföringskapacitet under Mölndalsån. I dagsläget passerar spillvatten från Lerum, Partille, Härryda och delar av Mölndal genom den aktuella förbindelseledningen. Vissa av delägarna har vid höga flöden tvingats att nödavleda spillvatten då kapacitet ej varit tillräcklig. Ingen redundans finns och belastningen är hög. Investeringen medför att bräddning till känsliga recipienter vid höga flöden i framtiden kan undvikas samt att mottagning av spillvatten från Bollebygd möjliggörs. Investeringen beräknas uppgå till ca 165 miljoner kronor och antas vara färdigställd 2025.

Övriga dialogområden

Under dialogen lämnas information från Gryaab angående analys av eventuell bestående/långsiktig påverkan av pandemin. Verksamhetens reningsresultat har inte påverkats. Visst underhåll har inte kunnat utföras som planerat men bedömningen är att man under 2022 kan komma ikapp det underhåll som senarelagts. Inga bestående konsekvenser förutses för verksamheten.

Fördjupad information som underlag för fortsatt dialog

Styrelsen i Gryaab framför under dialogen önskemål om att återkomma till ägarrådet på junimötet 2022 för ägarsamråd avseende beslutsunderlag rörande finansieringsprocess och finansieringsmodell för "Nya Rya". Beslutsunderlaget kommer dessförinnan att ha behandlats i teknisk-/ekonomisk delegation samt i Gryaabs styrelse. Styrelsens presidium bjuds in till ägarrådets samråd den 16 juni 2022 inför att ärendet sänds till delägarnas kommunfullmäktige för principiella ställningstaganden avseende finansieringsfrågor för "Nya Rya".

Ägarrådet Gryaab

Datum 2022-02-24
Diarienummer 0020/22
Handläggare: Mats Boogh

Redovisning av ägardialog mellan Grefabs styrelse och Grefabs ägarråd

Ägardialog 2021

Vid möte 2015-10-29 godkände ägarråden i Renova, Gryaab och Grefab Principer för ägarstyrning av regionala bolag (dnr 0015/16).

Ägarråden beslutade bland annat om en arbetsmodell som innebär att ägarråden genomför strukturerade ägardialoger med styrelser i de regionala bolagen en gång per år med fokus på strategiska styrdokument, omvärldsanalyser, verksamhetsplaner och investeringsplaner. En skriftlig redovisning från respektive ägardialog upprättas och fastställs av respektive ägarråd.

Ägardialog mellan Grefabs ägarråd och styrelsen i Grefab genomfördes 2021-12-02.

Dialogområden

Inför årets ägardialog mellan ägarrådet i Grefab och styrelsen i Grefab har följande dialogområden fastställts:

- Styrelsens summering av rapporter som tagits fram som resultat av föregående års ägardialog
 - Rapport avseende Grefabs framtida ekonomiska utveckling inklusive prognos för prisutveckling
- Styrelsens information och dialog angående hur arbetet bedrivs vad gäller digitalisering/effektivisering av Grefabs tjänster. Vilka åtgärder och aktiviteter har genomförts och vad planeras framåt vad gäller effektivisering/digitalisering
- Styrelsens information om kontakter med båtföreningar angående tillhandahållande av gästplatser
- Information/uppföljning av hur uthyrning och kösituation fördelas på respektive delägarkommun relativt ägarandelar

Väsentliga frågor

Inledning

Det kommunala ändamålet med bolaget är att tillgodose behovet av fritidsbåtsplatser och därtill hörande service för boende i kommunerna samt genom att medverka i att skapa mervärden för invånarna med förutsättningar för ett upplevelserikt båtliv bidra till att stärka regionens attraktionskraft för bosättning och etablering.

Information och dialog

Inledningsvis informerar styrelsen översiktligt om verksamheten 2021. Pandemin har medfört att fler kunder och ovana kunder har visat intresse för fritidsbåtsverksamhet. Vidare bedöms pandemin ha drivit på kostnadsökningar för vissa material samt att verksamheten erfarit förseningar i leveranser av material. Övergivna båtar, utan känd ägare, ökar i antal i alla hamnar.

Återrapporteringar från ägardialog december 2020

Efter ägardialogen i december 2020 ombads styrelsen i Grefab att, som underlag för fortsatt dialog, i en rapport redogöra för bedömning av Grefabs framtida ekonomiska utveckling inklusive omvärldsanalys med avseende på prisjämförelser m m Styrelsen har tagit fram en rapport och lämnar vid dialogen kompletterande information bland annat om vilka steg som tas då prislistan årligen revideras. Grefab har historiskt haft en prisutveckling som överstigit den allmänna prisutvecklingen i samhället. Denna utveckling har enligt Grefab motiverats av fastighetskontorets succesiva anpassning av arrenden och att underhållet har konstaterats kräva särskilda insatser. Framåt bedömer styrelsen i Grefab att prisutveckling kommer att motsvara den allmänna prisutvecklingen i samhället. Bolaget konstaterar vidare att det är svårt att göra prisjämförelser då hamnar för fritidsbåtar drivs med olika förutsättningar vilket gör jämförelser svåra. Grefab gör bedömningen att verksamhetens prislista är ”konkurrenskraftig” och ”att den inte sticker ut”.

En särskild analys av pris för vinteruppläggningsplatser redovisas i rapporten och av analysen framgår att Grefabs priser ligger i nedre delen av de redovisade prisintervallen.

Digitalisering och effektivisering

Styrelsen i Grefab redogör under ägardialogen för olika exempel på tjänster och service som den senaste tiden digitaliserats. Som exempel nämns märkning av båtar genom dekalering som möjliggör identifiering, kontroll och avläsning av båtar och dess placering. Tjänsten har efterfrågats och såväl kunder som personal och har etablerats från och med 2019.

Sedan 2017 har Grefab etablerat olika E-tjänster som är åtkomliga över Grefabs hemsida, exempelvis kan kunder boka sjösättning och upptagning, låna ut båtplats, säga upp avtal, anmäla till båtplatskö eller kö till annan tjänst, ändra kontaktuppgifter osv. Bolaget informerar också om nyare applikationer exempelvis ”digitala nycklar”.

Tillhandahållande av gästplatser

Grefab lämnar under dialogen information om kontakter med hamnföreningar angående tillhandahållande av gästplatser. Styrelsen bedömer det som svårt att kombinera föreningarnas önskemål om grindar, infartsbommar m m med tillhandahållande av platser för gästande båtar. Med nuvarande kösituation avses inte gästplatser att prioriteras. Dessutom gör bolaget bedömningen att gästplatser kräver investeringar i form av tvättmöjligheter, dusch och liknande.

Uthyrning båtplats och kösituation

Styrelsen redovisar under dialogen en uppföljning av hur uthyrning av platser och kön fördelas på ägarkommunernas invånare. Uppföljningen visar dessutom att jämfört med 2016 har andelen kommuninvånare från andra kommuner än ägarkommunerna i kön minskat från 21% till 11% vilket i nuläget motsvarar ca 500 personer. Uthyrningen av båtplatser till kommuninvånare

utanför ägarkommunerna uppgår oförändrat till 7% vilket med dagens platsbestånd innebär att ca 500 båtplatser hyrs ut till personer som inte är invånare i någon av ägarkommunerna.

Fördjupad information som underlag för fortsatt dialog

Av Grefabs Allmänna villkor (fr o m 2022-01-01) framgår att *”Rättighet att teckna avtal inom hamnanläggningens område är i första hand förbehållen privatperson som är kommunmedlem i Grefabs ägarkommuner (Ale, Göteborg, Mölndal och Partille kommuner). Med kommunmedlem avses den som är folkbokförd, äger fastighet eller är taxerad för kommunalskatt i kommunen. Avsteg från detta kan göras utifrån rådande kösituation.”*

Bolagets analys visar att relativt många båtplatser hyrs ut till personer som inte är folkbokförda i någon av ägarkommunerna, detta samtidigt som kön sedan lång tid varit lång för att erhålla båtplats. Grefab ombeds att utvärdera och eventuellt föreslå justeringar i regelverket till förmån för kommuninvånare i ägarkommunerna. Vilken juridisk grund finns för att löpande hyra ut båtplats till personer som exempelvis flyttar från ägarkommunerna? Hur ser regelverket ut med avseende på uthyrning till personer som inte är folkbokförda i någon av ägarkommunerna? Kan regelverket utvecklas till förmån för ägarkommunernas invånare? Utvärdering bör också omfatta beskrivning av regelverket för kösystemet samt analys av hur kösystemet är utformat med fokus på invånare i ägarkommunerna.

Kund kan efter skriftligt medgivande av Grefab få upplåta av Grefab uthyrd båtplats till annan. Denna andrahandsuthyrning kan som längst tillåtas sammanlagt tre säsonger. Hur sker uppföljning av att såväl förstahandshyresgäst som andrahandshyresgäst är kommuninvånare i någon av delägarkommunerna? Hur ser regelverket ut om folkbokföringsadress för någon av parterna förändras under tiden som andrahandsavtalet löper? Hur omfattande är andrahandsuthyrningen i dagsläget och hur fördelas den på invånare i och utanför ägarkommunerna?

Styrelsen i Grefab ombeds att, som underlag för fortsatt dialog, fördjupa analysen av ovanstående och översända skriftlig rapport till ägarrådet senast i september 2022.

Styrelsen i Grefab ombeds också att i en skriftlig rapport till ägarrådet senast i september 2022 ta fram en pris- och insatsjämförelse med en analys över hur Grefabs priser/avgifter/insatser förhåller sig till andra småbåtshamnars när det gäller båt-/bryggplatser.

Ägarrådet Grefab

Välkommen till ägardialog.

Syftet med ägardialogen är bland annat att gemensamt styra mot ambitionerna i ägardirektiv och aktieägaravtal samt aktivt medverka till en hållbar utveckling. För att uppnå detta bjuder ägarrådet in till dialog med fokus på de mest centrala frågorna ur verksamhetens och ägarnas perspektiv.

Som ordförande i Renovas styrelse får du denna inbjudan till ägardialog som vi vill att du vidarebefordrar till hela styrelsen i Renova.

När: Den 2 december, klockan 09.05 – 10.15

Var: Ägardialogen genomförs på Microsoft Teams, se särskild inbjudan i kalendern

Om ni vid ägardialogen kommer visa presentationsbilder ska de vara Stadshus tillhanda senast 7 dagar före ägardialogen. Bilderna kommer skickas till ägarrådet som en del av ägardialogens förberedelse.

Varmt välkomna!

Emmyly Bönfors och Johan Svensson

På uppdrag av delägande kommuner i Renova AB

Agenda

09.05 Bolagets redogörelse avseende att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna

09.10 Diskussion enligt nedan dialogområden

Dialogområden

Summering av återrapporteringar utifrån ägardialog 2020, styrelsens kompletterande kommentarer;

- Återrapportering från gemensam workshop (Renova och avfallshuvudmännen) kring Renovas strategier, målbild och nyttjandet av Renova
- Statusrapport i pågående processer gällande upphandlingsrättsliga regler
- Projekt och samarbeten med mål att minska avfall

Information/dialog om Renovas klimatplan med fördjupning avseende planerade investeringar rörande

- Framtidens Sävenäs (nästa generations förbränning)
- Elektrifiering av fordonsflottan / konvertering till fossilfri fordonsflotta / Ev övriga åtgärder som planeras i miljöhänsen för fordonsflottan
- Ev övriga större investeringar som innebär vägval för delägarna

**Styrelsens information om utvecklingen av priset på
utsläppsrätter och vilken konsekvens/risker det medför för
brukarna och/eller för ägarna**

**Styrelsens översiktliga bedömning av huruvida pandemin
kan få eller medför långsiktiga konsekvenser för Renova**

Välkommen till ägardialog.

Syftet med ägardialogen är bland annat att gemensamt styra mot ambitionerna i ägardirektiv och aktieägaravtal samt aktivt medverka till en hållbar utveckling. För att uppnå detta bjuder ägarrådet in till dialog med fokus på de mest centrala frågorna ur verksamhetens och ägarnas perspektiv.

Som ordförande i Gryaabs styrelse får du denna inbjudan till ägardialog som vi vill att du vidarebefordrar till hela styrelsen i Gryaab.

När: Den 2 december, klockan 10.25 – 11.45

Var: Ägardialogen genomförs på Microsoft Teams, se särskild inbjudan i kalendern

Om ni vid ägardialogen kommer visa presentationsbilder ska de vara Stadshus tillhanda senast 7 dagar före ägardialogen. Bilderna kommer skickas till ägarrådet som en del av ägardialogens förberedelse.

Varmt välkomna!

Emmyly Bönfors och Johan Svensson

På uppdrag av delägande kommuner i Gryaab

Agenda

10.25 Bolagets redogörelse avseende att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna

10.30 Diskussion enligt nedan dialogområden

Dialogområden

Summering av återrapporteringar utifrån ägardialog 2020, styrelsens kompletterande kommentarer;

- Statusrapport "Nya Rya"
- Rapport som belyser möjligheter och konsekvenser av att utveckla uppdraget till att omfatta försäljning av driftstjänster till kommuner med egna reningsverk

Styrelsens information om hur projekt "Nya Rya" drivs vidare. Särskild information och dialog om finansiering och modeller för finansiering. Tidplan för beredning av principiella överväganden och beslut hos delägarna planeras ske under 2022

Styrelsens information om investering i förbindelseledning Mölndalsån

Styrelsens översiktliga bedömning av huruvida pandemin medför eller kan få långsiktiga konsekvenser för Gryaab

Välkommen till ägardialog.

Syftet med ägardialogen är bland annat att gemensamt styra mot ambitionerna i ägardirektiv och aktieägaravtal samt aktivt medverka till en hållbar utveckling. För att uppnå detta bjuder ägarrådet in till dialog med fokus på de mest centrala frågorna ur verksamhetens och ägarnas perspektiv.

Som ordförande i Grefabs styrelse får du denna inbjudan till ägardialog som vi vill att du vidarebefordrar till hela styrelsen i Grefab.

När: Den 2 december, klockan 11.55 – 12.45

Var: Ägardialogen genomförs på Microsoft Teams, se särskild inbjudan i kalendern

Om ni vid ägardialogen kommer visa presentationsbilder ska de vara Stadshus tillhanda senast 7 dagar före ägardialogen. Bilderna kommer skickas till ägarrådet som en del av ägardialogens förberedelse.

Varmt välkomna!

Emmyly Bönfors och Johan Svensson

På uppdrag av delägande kommuner i Grefab

Agenda

11.55 Bolagets redogörelse avseende att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna

12.00 Diskussion enligt nedan dialogområden

Dialogområden

Summering av återrapporteringar utifrån ägardialog 2020, styrelsens kompletterande kommentarer;

- Rapport avseende Grefabs framtida ekonomiska utveckling inklusive prognos för prisutveckling

Styrelsens information och dialog angående hur arbetet bedrivs vad gäller digitalisering/effektivisering av Grefabs tjänster. Vilka åtgärder och aktiviteter har genomförts och vad planeras framåt vad gäller effektivisering/digitalisering

Styrelsens information om kontakter med båtföreningar angående tillhandahållande av gästplatser

Information/uppföljning av hur uthyrning och kösituation fördelas på respektive delägarkommun relativt ägarandelar